

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Departementet

Den 12. oktober 2018
MFVM 665

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/xx af dd.mm.2018 om ikke-fornyset godkendelse af indoxacarb, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011 (Komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstoffet indoxacarb ikke gives fornyet godkendelse i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler (komitesag). Hvis forslaget bliver vedtaget, vil det betyde, at stoffet slettes fra bilag til Kommissionens forordning nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner, men der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelser af midler indeholdende indoxacarb skal trækkes tilbage. På nuværende tidspunkt findes der flere alternative midler til indoxacarb anvendelse i alle aktuelle afgrøder, men ét af disse alternative aktivstoffer foreslås ikke-godkendt i EU, og mod andre alternative stoffer er der risiko for udvikling af resistens. Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 23.-24. oktober 2018. Samlet set påvirker forslaget om ikke-fornyset godkendelse af indoxacarb miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for miljøet. Det vurderes ikke, at der er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø i forhold til fugle, pattedyr og bier. Regeringen agter på den baggrund at støtte Kommissionens forslag om ikke-fornyset godkendelse af indoxacarb.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt udkast til Kommissionens gennemførelsesforordning xx/2018 af dd.mm.2018 om ikke-fornyset godkendelse af aktivstoffet indoxacarb jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og om ændring af bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 540/2011.

Forslaget har hjemmel i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler især artikel 14 og 20 som fastlægger, at aktivstoffer skal fornyes i henhold til forordningen, og at Kommissionen skal foreslå enten en fornyet godkendelse eller en ikke fornyet godkendelse af et aktivstof, når vurderingen af dette er foretaget.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen indenfor to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller indenfor en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen på egen hånd vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning i Den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 23.-24. oktober 2018.

Formål og indhold

Det foreløbige forslag drejer sig om ikke fornyet godkendelse af aktivstoffet indoxacarb i henhold til forordning om plantebeskyttelsesmidler.

Aktivstoffet er blevet vurderet af en medlemsstat, og vurderingen er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), hvor flere EU-landes pesticidmyndigheder har deltaget. Denne vurdering har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål ikke at forny godkendelsen af aktivstoffet i henhold til forordning 1107/2009.

EFSA har udarbejdet konklusionsrapport over risikovurderingen for aktivstoffet. Rapporten er tilgængelig på EFSA's hjemmeside.

Ifølge Kommissionens udkast til vurderingsrapport, der hører til forslaget, har vurderingen af aktivstoffet ud fra de ansøgte anvendelsesområder vist, at det ikke kan antages, at aktivstoffet opfylder betingelserne i artikel 4 stk. 1-3 i forordning 1107/2009 for godkendelse. Det vil sige, at der er uacceptable effekter på sundhed og miljø.

De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof	Anvendelsesområde i EU
Indoxacarb	Insektbekæmpelse i majs og salat på friland

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Aktivstoffet indoxacarb er godkendt i henhold til forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler, som er direkte gældende i Danmark. Der er godkendt plantebeskyttelsesmidler indeholdende indoxacarb i Danmark til bekæmpelse af insekter i en række frugt- og grøntsagsafgrøder.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvis forslaget bliver vedtaget, vil stoffet blive slettet fra bilaget til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) Nr. 540/2011 af 25. maj 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009 for så vidt angår listen over godkendte aktivstoffer. Denne liste er direkte gældende i Danmark, og der vil derfor ikke være lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Der er marginale administrative konsekvenser for staten, da godkendelse af midler indeholdende indoxacarb skal trækkes tilbage. Evt. statsfinansielle konsekvenser afholdes, jf. budgetvejledningens retningslinjer, indenfor ressortministeriets egne rammer.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget om ikke fornyet godkendelse af indoxacarb kan potentielt medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser af Kommissionens forslag er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (AGRO).

Indoxacarb anvendes i Danmark til insektbekæmpelse i æbler og pærer, i en række grøntsager i væksthuse og på friland, visse havefrø samt i majs og raps. Langt størstedelen af indoxacarb anvendes i rapsdyrkingen. På nuværende tidspunkt er der alternative midler og derfor ingen problemer med bekæmpelse af glimmerbøsser i raps og korsblomstrede frøafgrøder, og der vil på nuværende tidspunkt derfor ikke være nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Men hvis der på sigt udvikles resistens overfor et alternativt middel, som det er tilfældet i flere af vores nabolande, vil det kunne have store erhvervsøkonomiske konsekvenser.

AGRO vurderer, at der for de fleste frugt- og grøntsager findes alternativer, som dog ikke alle er optimale, da nogle midlers anvendelse afhænger af brug af nyttedyr og af vejrforhold. Blandt andet derfor er det vanskeligt at vurdere, hvor stort skadedyrsangrebet vil blive, og det er derfor ikke muligt at kvantificere et udbyttetab hos frugt og grøntsager.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

EU vurderingen har vist, at indoxacarb skal klassificeres for sundhedseffekter. Indoxacarb er giftig ved indtagelse og farligt ved indånding. Stoffet er ikke hud- eller øjenirriterende eller allergifremkaldende, men er sensibiliserende i kategori 1B. Indoxacarb skader ikke arveanlæggene, er ikke kræftfremkaldende, og det er ikke skadeligt for forplantningsevnen eller det ufødte barn. Der er ikke tegn på, at indoxacarb er hormonforstyrrende. Risikovurderingen har vist, at der er sikker anvendelse for sprøjteførere, arbejdstagere, naboer og forbipasserende.

EU-vurderingen har vist, at indoxacarb skal miljøklassificeres. Indoxacarb nedbrydes relativt hurtigt i jord og danner en række nedbrydningsprodukter, hvoraf flere skal medtages i risikovurderingen for jord, grundvand og overfladevand. Mindst to af nedbrydningsprodukterne er langsomt nedbrydelige. Der mangler data for at kunne vurdere, hvorvidt disse nedbrydningsprodukter er sundhedsmæssigt problematiske. Modelberegninger viser, at hverken aktivstof eller de nedbrydningsprodukter, som der er data for, udvaskes i uacceptabelt omfang til grundvand. Der er datamangler for et nedbrydningsprodukt (IN-U8E24) mht. udvaskning og nedbrydning i jord. Kommissionen vurderer derfor, at risikovurderingen for grundvand ikke kan gøres færdig.

EU vurderingen har vist, at der ikke er sikker anvendelse i forhold til landlevende ikke-målorganismer. Vurderingen for vandorganismer har ikke kunnet færdiggøres for flere nedbrydningspro-

dukter, men det vurderes, at der ved brug af risikobegrænsende foranstaltninger kan opnås sikker anvendelse. Der mangler data til at færdiggøre vurderingen for bier, men de foreliggende data tyder på, at der ikke kan vises sikker anvendelse i forhold til bier i majs. Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø i forhold til fugle, pattedyr og bier. Samt at der mangler data for nedbrydningsprodukter i forhold til persistens og udvaskning til grundvand.

Forslaget om ikke fornyet godkendelse af indoxacarb påvirker miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da den fornyede vurdering har vist uacceptabel risiko for miljø. Endvidere kunne risikovurderingen ikke kunne færdiggøres for grundvand, hvorfor en ikke fornyet godkendelse potentielt udgør en øget beskyttelse af grundvandet.

Det vurderes på linje med Kommissionen, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for indoxacarb. Tilstrækkelige forsøg viser negative effekter på miljø. Det vurderes derfor på linje med Kommissionen, at stoffet ikke opfylder kriterierne for godkendelse i henhold til i artikel 4, stk. 1-4 og artikel 22 i forordning 1107/2009 om plantebeskyttelsesmidler. Det vil sige, at der ikke er vist sikker anvendelse for så vidt angår miljø og at risiko er uafklaret med hensyn til grundvand.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd er enige i, at godkendelsen for indoxacarb ikke bør fornyes.

Landbrug & Fødevarer beklager, at for få virksomme stoffer er godkendt til plantebeskyttelse. Landbrug & Fødevarer påpeger desuden, at indoxacarb er et centralt aktivstof i midlerne Steward og Avaunt, som er vigtige midler til insektbekæmpelse i adskillige sektorer såsom raps, ryps, majs og frøavl. Det fremhæves, at hvis disse midler tages af markedet, vil der være færre effektive insektbekæmpelsesmidler tilbage, hvilket vil øge risikoen for resistens over for disse midler hos visse insekter som f.eks. glimmerbøsser. Landbrug & Fødevarer pointerer ydermere, at der for nogle afgrøder ikke findes nogen godkendte alternativer til de indoxacarb-holdige midler Steward og Avaunt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag er det usikkert, om der vil være kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det vurderes, at der ikke er vist sikker anvendelse til de i EU ansøgte anvendelsesområder for aktivstoffet indoxacarb. Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget om ikke-fornyset godkendelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.